

Maatschappelijke inpassing zonnepark Oosterwolde

INHOUD

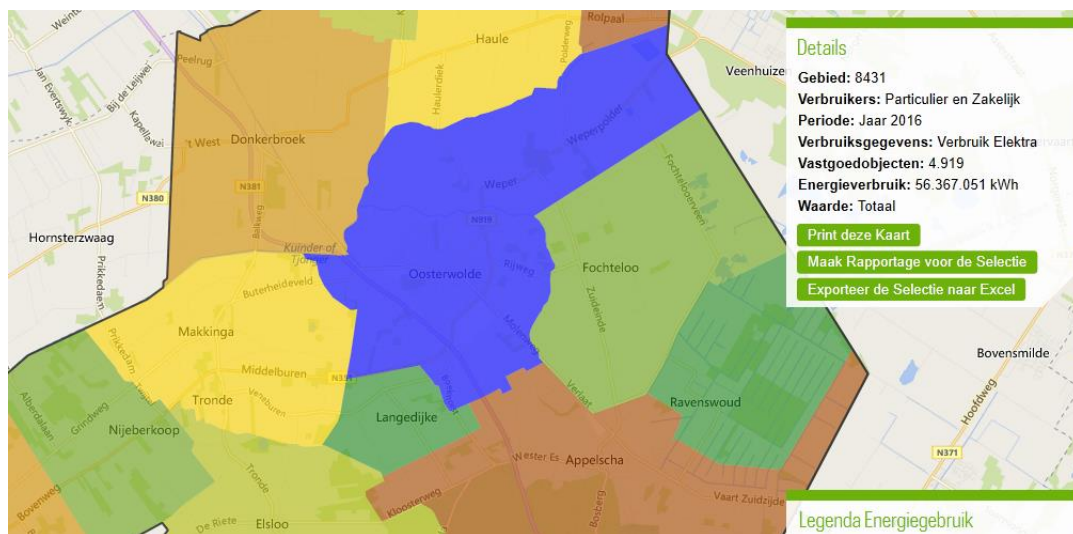
1. INLEIDING.....	3
2. INFORMATIE EN OVERLEG OMWONENDEN	4
2.1 HUIDIGE VERGUNDE SITUATIE	4
2.2 BOUW EERSTE FASE.....	5
2.3 KEUKENTAFELOVERLEG	5
2.4 PUBLICATIES VERGUNNINGAANVRAAG	6
2.5 ALGEMENE INFORMATIE- EN INLOOPBIJEENKOMST OP 25 OKTOBER 2018	6
3. MEERWAARDE VOOR DE OMGEVING	9
3.1 GEBIEDSFONDS	9
3.2 OBLIGATIELENING	9
3.3 BEWONERS NABIJ HET ZONNEPARK: AANBIEDING ZONNEPANELEN EN OMVORMERS	9
4. WERKGELEGENHEID EN SOCIAL RETURN	11

1. INLEIDING

Ten zuidoosten van Oosterwolde, aangrenzend aan het Ecommunitypark, wordt een zonnepark gerealiseerd. Het eerste gedeelte (fase 1) is tijdelijk vergund en ook inmiddels al gerealiseerd. Het voornemen is dit zonnepark uit te breiden met een tweede fase. Fase 2 heeft een oppervlakte van ca. 45 ha. Op dit terrein is ruimte voor 132.000 zonnepanelen. De vergunningsaanvraag heeft echter betrekking op het gehele zonnepark, omdat ook voor fase 1 een meer permanente vergunning gewenst is.

Deze notitie geeft een overzicht van de inspanningen en activiteiten als mede de voornemens die bestaan ten aanzien van de maatschappelijke inpassing. Onder maatschappelijke inpassing wordt enerzijds verstaan het draagvlak onder de bevolking, bestaande uit de mensen die dichtbij, maar ook zij die op afstand wonen. Anderzijds wordt maatschappelijk inpassing ook bepaald door de (maatschappelijke) effecten die een park teweeg brengt zoals werkgelegenheid, incentives, mogelijkheden tot participatie, voorlichting en educatie.

De Versnellingsagenda Duurzaam Ooststellingwerf 2030 (vastgesteld op 26 september 2017) geeft de duurzaamheidsambities van de gemeente weer. Ten aanzien van energie is de doelstelling, overeenkomstig het milieubeleidsplan, een duurzame, energieneutrale gemeente in 2030. Uit gegevens van de netwerkbeheerders blijkt dat in het postcodegebied waarin Oosterwolde ligt jaarlijks ruim 56.000 MWh elektriciteit wordt verbruikt. Het zonnepark zal ter plaatse ca 49.500 MWh opwekken. Daarmee zal het zonnepark circa 88% van het elektriciteitsverbruik van Oosterwolde kunnen verduurzamen¹.

Bron: <https://www.energieinbeeld.nl>

In deze notitie worden achtereenvolgens behandeld:

- Informatie en overleg met omwonenden van het zonnepark;
- Meerwaarde van het zonnepark voor de omgeving;
- Werkgelegenheid en social return ten gevolge van het zonnepark;

¹ Volledigheidshalve wordt nog aangegeven dat daarmee nog niet het gasverbruik van de kern is verduurzaamd. Dit is circa 6.057.600 m³ (bron: Energie in beeld). In energie overeenkomend met een zonnepark van circa 64 hectare. Ook zijn hiermee transportbrandstoffen van de kern nog niet verduurzaamd.

2. INFORMATIE EN OVERLEG OMWONENDEN

2.1 HUIDIGE VERGUNDE SITUATIE

Op 11 september 2017 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ingediend voor het realiseren van een zonnepark. De aanvraag betrof het tijdelijk gebruik van de gronden voor een zonnepark, voor ten hoogste 10 jaren. De omgevingsvergunning is met de reguliere procedure van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voorbereid. De aanvraag voor het bouwen van een bouwwerk (artikel 2.1, lid 1, onder a, van de Wabo) is getoetst aan artikel 2.10 van de Wabo (beoordelingscriteria voor het bouwen van een bouwwerk). De aanvraag voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan/beheersverordening - planologisch strijdig gebruik- (artikel 2.1, lid 1, onder c van de Wabo) is getoetst aan artikel 2.12 van de Wabo (voorwaarden voor het gebruik van gronden en bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan etc.). Op basis van artikel 2.12, onder a, onder 2 (kruimellijst) kon de vergunning worden verleend. Er moet in dat geval sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening en het moet passen binnen het beleid. Op 10 oktober 2017 is de gevraagde omgevingsvergunning verleend.

De op 10 oktober 2017 verleende omgevingsvergunning is op de gebruikelijke wijze (bij aanvraag en bij verlening) gepubliceerd. Bovendien heeft op 12 december 2017 in de Leeuwarder Courant een uitgebreid artikel ingegaan over het project gestaan. Hieronder is de visualisatie van de vergunde situatie weergegeven, zoals opgenomen in het artikel.

LC+ 12 december 2017 • 12 december 2017 • Wieberen Elverdink • Friesland

Fragment van de 'visualisatie' die HerBo GroenLeven van het beoogde zonnepark bij Oosterwolde liet maken. Rechts het Ecomunitypark met het pand van Ecostyle. De provinciale weg N381 loopt hier op de illustratie bovenlangs. ILLUSTRATIE THE IMAGINEERS

Tegen de verleende omgevingsvergunning is de mogelijkheid van bezwaar geboden. Tegen het besluit is één bezwaar ingediend. Dit is gedaan door het naastgelegen Ecomunitypark. Met het Ecomunitypark is overleg gevoerd wat tot een overeenstemming heeft geleid. Overeengekomen is dat een deel van de verleende vergunning niet door GroenLeven zal worden gebruikt. Deze

overeenkomst is op 28 mei 2018 ondertekend. Er zijn ten aanzien van de bovenstaande vergunningen anderszins geen bezwaren kenbaar gemaakt.

2.2 BOUW EERSTE FASE

In overleg met Ecomunitypark zijn delen van de vergunde situatie aangemerkt die niet op bezwaren stuiten. Nadat mondeling tot overeenstemming was gekomen met het Ecomunitypark is besloten om het deel van de vergunning waar geen bezwaren tegen waren, te benutten. In april 2018 is gestart met de realisatie van de eerste fase van het zonnepark. Over de start van de bouw is in de Nieuwe Ooststellingwerfer gepubliceerd². In deze publicatie is ook geschreven over het voornemen tot een nieuwe planbegrenzing van het zonnepark en de voorbereiding van een vergunning voor langere termijn. Per memo van 3 april 2018 is de raad van de gemeente Ooststellingwerf hierover op de hoogte gebracht.

De bouw van de eerste fase is inmiddels nagenoeg afgerond nu de aansluiting wordt gerealiseerd. Hieronder is een luchtfoto van de gerealiseerde situatie weergegeven.

2.3 KEUKENTAFELOVERLEG

In het overleg met Ecomunitypark wat tot de hiervoor genoemde overeenkomst van 28 mei 2018 heeft geleid, is afgesproken dat een deel van het gebied van de bestaande omgevingsvergunning niet zal worden gebruikt. Dit oppervlak is elders gecompenseerd, wat heeft geleid tot een gewijzigde planbegrenzing. Door deze wijziging van de plangrens wordt het zonnepark gedeeltelijk verplaatst.

De gewijzigde plangrens leidt tot een kleine wijziging van de ligging van het zonnepark ten opzichte van de omgeving. De grens van het zonnepark wordt hierdoor opgeschoven in de richting van één woning. Met de eigenaren van de woning is een keukentafeloverleg gevoerd over de inpassing van het zonnepark. Daarbij zijn verschillende vormen van landschappelijke inpassing gevisualiseerd door The Imagineers, vanuit onder andere de woonkamer en de tuin van de woning. Door de bewoners is de voorkeur uitgesproken voor de aarden wal met een zone van rietbegroeiing. Deze vorm van landschappelijke inpassing is in de vergunningaanvraag vastgelegd. Deze bewoners hebben aangegeven dat zij kunnen instemmen met de komst van het zonnepark.

De uitkomsten van het overleg zijn gecommuniceerd met de gemeente. Ook is op vrijdag 1 juni 2018 de aangepaste planvisualisatie toegezonden aan de vertegenwoordiging van het Ecomunitypark.

² <https://www.nieuweooststellingwerver.nl/nieuws/oosterwolde/533382/groenleven-bouwt-groot-zonnepark-langs-n381-bij-oosterwolde.html>

2.4 PUBLICATIES VERGUNNINGAANVRAAG

Op 17 september 2018 is de vergunningaanvraag ingediend voor het herziene plangebied. Deze vergunningaanvraag is op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. In het kader van de wettelijke overlegverplichting heeft de gemeente de vergunningaanvraag en ruimtelijke onderbouwing naar de provincie gestuurd. De provincie heeft op 21 september gereageerd op het voornemen. Ook over deze reactie is uitgebreid gepubliceerd³.

2.5 ALGEMENE INFORMATIE- EN INLOOPBIJEENKOMST OP 25 OKTOBER 2018

Op 25 oktober is in het activiteitencentrum de Miente aan de Snellingerdijk 39 te Oosterwolde een algemene informatie- en inloopbijeenkomst georganiseerd in overleg met de gemeente. De gemeente heeft kaders meegegeven, waaronder de straal waarbinnen personen/bedrijven een uitnodiging per post moesten krijgen en de wijze van verslaglegging van de bijeenkomst. Het programma was volgt:

19:15 – Inloop

19:30 – Presentatie plan

20:15 – Gelegenheid tot het stellen van vragen

21:00 – Mogelijkheid om het zonnepark met een VR-bril te bekijken

21:30 – Einde informatieavond

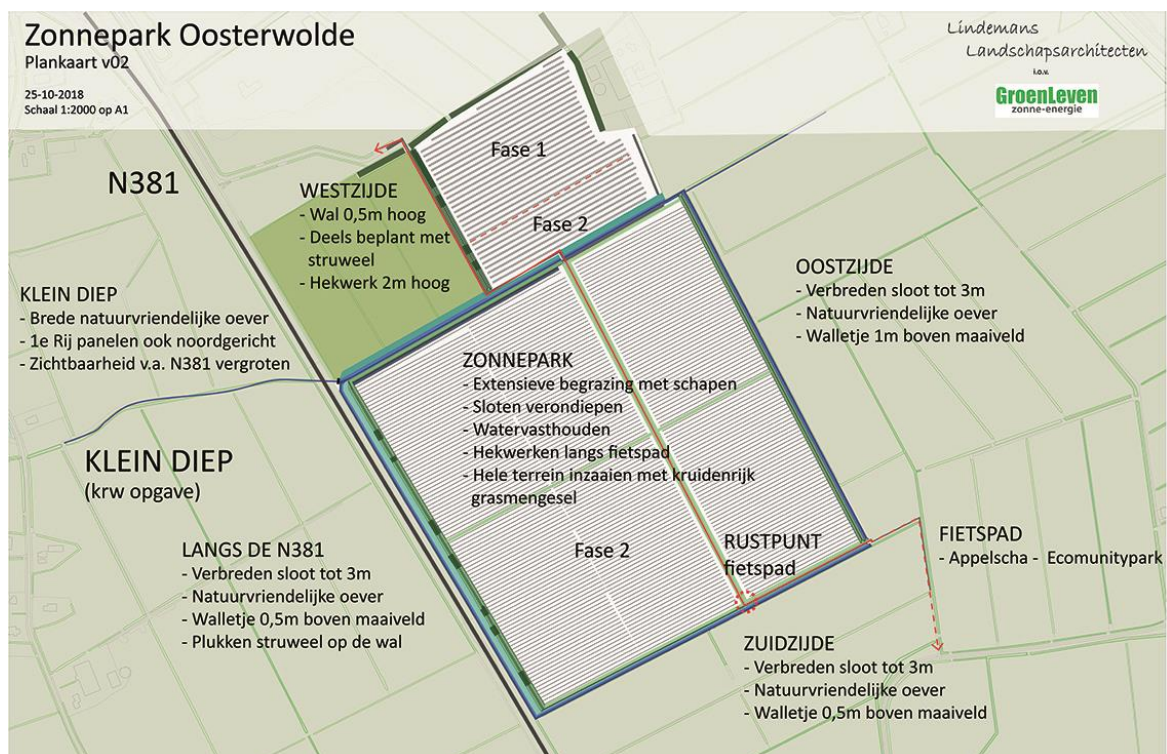
Voor de bijeenkomst zijn de omwonenden in een straal van 500 m rondom het toekomstige zonnepark per brief uitgenodigd. Dit is weergegeven in het onderstaande overzicht.

³ Zie bijvoorbeeld: <https://www.nieuweooststellingwerper.nl/nieuws/oosterwolde/554430/zonnepark-oosterwolde-past-nog-niet-in-landschap.html> en <https://www.lc.nl/friesland/Provincie-panelen-zonnepark-bij-Oosterwolde-te-hoog-23616425.html#>

Tevens is de inloopbijeenkomst door middel van een advertentie aangekondigd in de Nieuwe Ooststellingwerfer. De advertentie is als bijlage bijgevoegd. Dit leidde tot een aanwezigheid van ongeveer 32 aanwezigen. Na een korte inleiding over het plan, de aanleiding en noodzaak, is er een debat gevoerd waarin vragen zijn gesteld die betrekking hebben op de inhoud van het plan, maar ook over het proces. Een aantal inwoners is verrast over de snelheid waarmee het proces plaatsvindt. Ook zijn er diverse vragen gericht over de rol van de gemeente. Kritische noten waren met name gericht op de bouw van de eerste fase. Sommige aanwezigen waren in de veronderstelling dat dit zonder omgevingsvergunning gebouwd was. Zij hadden graag informatie ontvangen over de start van de bouwactiviteiten en een toelichting op wat dat zou inhouden.

Op de bijeenkomst is ingegaan op het planontwerp en het overleg met de provincie dat daarover heeft plaatsgevonden. Het uit het provinciale overleg voortgekomen (voorlopige) ontwerp is toegelicht. Dit is hieronder weergegeven. Tevens is een 3D-visualisatie getoond (zie ook: [Open visualisatie](#)).

Bij de informatiebijeenkomst waren formulieren aanwezig waarop suggesties voor het plan konden worden aangegeven. Er is één informatieformulier ingevuld geretourneerd. De volgende aanbevelingen zijn gedaan:

- *In contact blijven met belanghebbenden.*
- *Ik ben niet tegen zonnepark maar wel in afstemming met.*
- *Ook onder welke (zicht)omstandigheden is belangrijk.*
- *Bewoners met direct nadelig zicht moeten gecompenseerd worden.*

De informatie- en inloopbijeenkomst heeft geleid tot het volgende resultaat:

- Projectwebsite met actuele informatie over het project (<https://www.groenleven.nl/zonneparkoosterwolde>);
- Persoonlijke vragen over het zonnepark kunnen gesteld worden. Dan wordt een bezoek geregeld. Dit kan worden gevraagd via de projectwebsite;

- Voorkeur voor gebiedsfonds voor inzet duurzame leefomgeving (**zie ook paragraaf 3.1**);
- Compensatievoorstel van GroenLeven: gebruik maken van zonnepanelen voor eigen gebruik voor omwonenden (**zie ook paragraaf 3.3**);
- Informatiebijeenkomst voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden;
- Toezicht GroenLeven op veilig werken door onderaannemers en voorkomen van hinder door bouwwerkzaamheden.

3. MEERWAARDE VOOR DE OMGEVING

Wat betreft het onderdeel van de maatschappelijke meerwaarde voor zonneparken heeft GroenLeven ruime ervaring. Uiteraard betaalt het zonnepark zijn verschuldigde belastingen. Daarbij is met name de onroerendzaakbelasting vanwege het grote investeringsbedrag voor de lokale gemeenschap van belang. Ook doen we hierna een voorstel voor de regio van Oosterwolde. Hierin zijn twee mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is die van een gebiedsfonds. De tweede mogelijkheid is een obligatielening. In de inloopbijeenkomst is door de aanwezigen een lichte voorkeur uitgesproken voor het gebiedsfonds. De uiteindelijke keuze laat GroenLeven aan het bevoegde gezag. De gemeente kan deze keuze vastleggen in een overeenkomst⁴. In de derde paragraaf wordt ingegaan op het voorstel dat omwonenden van GroenLeven hebben ontvangen.

3.1 GEBIEDSFONDS

Het zonnepark kan een financiële bijdrage leveren aan een gebiedsfonds. GroenLeven is derhalve bereid om na realisatie van het park een bijdrage te storten op rekening van een door de gemeente op te richten (of aan te wijzen) stichting. Uitgangspunt voor de besteding van de gelden kunnen het bevorderen van de energietransitie zijn dan wel sociaal maatschappelijke doeleinden of samenlevingsactiviteiten in de omliggende regio.

Het richtgetal voor de financiële bijdrage aan de omgeving die vaker bij projecten voor windturbines is gedaan, is € 1.050,- per opgestelde MW⁵, af te dragen aan het lokale fonds. Een windmolen heeft normaalgesproken 3500 draaiuren. Wanneer de bijdrage wordt teruggerekend naar MWh opgewekte elektriciteit is deze € 0,30. Voor zonne-energie met 950 draaiuren per jaar is dat per MW geïnstalleerd vermogen € 285,- per jaar.

In het geval van een zonnepark van circa 49,9 MW zou je dan praten over ongeveer € 14.225,-/jaar. Dat zou zowel financieel als in natura bijvoorbeeld Social return (zie hoofdstuk 4) ingebracht zou kunnen worden.

3.2 OBLIGATIELENING

Financiële deelname kan ook anderszins vorm worden gegeven, namelijk door een deel van de financiering in te vullen via een in de groene sector gespecialiseerd crowdfundingbedrijf, in de vorm van een obligatielening. GroenLeven maakt daarbij gebruik van een tweetal formules die in Nederland hun waarde op dit terrein al geruime tijd hebben bewezen. Dit zijn Green Crowd Crowdfundingsplatform en Zonnepanelendelen. Beide organisaties hebben ruime ervaring met de promotie van en administratieve organisatie rondom het financieel laten participeren van burgers in duurzaamheidsprojecten. Bij Zonnepanelendelen kunnen deelnemers al vanaf € 25,- deelnemen aan een investeringsproject. GroenLeven geeft een vergoeding gelijk aan het projectrendement op het park (circa 3 tot 3,5 % op basis van huidige situatie). Zie voor een toelichting: <https://www.zonnepanelendelen.nl/page/hoe-werkt-het>.

3.3 BEWONERS NABIJ HET ZONNEPARK: AANBIEDING ZONNEPANELEN EN OMVORMERS

GroenLeven vindt het belangrijk dat de omgeving profiteert van het zonnepark. Daarom krijgen omwonenden in een straal van 500 meter van het zonnepark of met direct zicht op het zonnepark een aanbod. Het aanbod is dat men zonnepanelen en omvormer(s) tegen kostprijs van GroenLeven kan afnemen, of eenmalig € 500,- ontvangt. De afname van zonnepanelen en omvormer(s) tegen kostprijs is een groot voordeel ten opzichte van consumenten prijzen. De omwonenden hebben dit voorstel schriftelijk gehad.

⁴ Dit kan bijvoorbeeld een anterieure overeenkomst zijn (Afdeling 6.2. Grondexploitatie van de Wro).

⁵ Zie bijvoorbeeld: <http://delfzijlzuiduitbreiding.nl/>

Wanneer wordt gekozen voor de zonnepanelen en omvormer(s), dan kan men dus de zonnepanelen inclusief de omvormer(s) tegen kostprijs aanschaffen. Het aantal zonnepanelen wordt op basis van het gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsverbruik bepaald en is alleen van toepassing op kleinverbruik aansluitingen (huishoudelijk gebruik). De zonnepanelen en omvormer(s) worden afgehaald bij het zonnepark of worden bezorgd.

Nadat de omgevingsvergunning is verleend laat GroenLeven tevens een planschaderisicoanalyse uitvoeren. Omwonenden en eigenaren van omliggend vastgoed krijgen bericht van deze analyse. Indien er sprake blijkt te zijn van toerekenbare planschade door de komst van het zonnepark, zal compensatie van deze planschade plaatsvinden.

4. WERKGELEGENHEID EN SOCIAL RETURN

De bouw en exploitatie van een zonnepark leiden tot nieuwe werkgelegenheid. Vanwege de grootschaligheid van het park gaan wij vooralsnog uit van een initiële werkgelegenheid van 0,2 fte per hectare. Dit betekent werk voor ongeveer 10 fte gedurende 1 jaar. Hiervoor zal GroenLeven diverse teams samenstellen, die werkzaam zijn onder leiding van een projectmanager en diverse projectleiders. Voor het jaarlijkse onderhoud en monitoring rekent GroenLeven op een inzet van 2 fte. Voor een deel bestaat dit uit seizoensgebonden werk (o.a. maaiwerkzaamheden, onderhoud sloten, schoonmaken panelen, etc.).

GroenLeven heeft de visie dat het bouwen van duurzame zonneparken een belangrijk deel van het antwoord is op de verplichting die we met elkaar hebben om de rol van fossiele brandstoffen terug te dringen. Er ligt ook een verantwoordelijkheid voor (lokale) overheden en bedrijven om de arbeid die daarmee gemoeid is zo veel mogelijk in de regio onder te brengen. Dat is niet af te dwingen vanwege de vrije concurrentie die we met elkaar op Europees en Nederlands niveau hebben afgesproken, maar wel te bevorderen. GroenLeven draagt graag bij aan de lokale werkgelegenheid. Wij hebben de visie dat mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, in samenwerking met de lokale overheden, een kans moeten krijgen op werk en daarnaast zouden mensen met bijvoorbeeld een verstandelijke beperking uitstekend een rol kunnen vervullen in het onderhoud en/of de toezicht op het park. De rollen die we daarin zien zijn:

Civiel technisch domein	Aanvoer en ondersteuning.
Montagebedrijven	Ondersteuning in bouw onderconstructie en aanbrengen zonnepanelen.
Installatiebedrijven	Logistieke ondersteuning en eenvoudige montage en installatie.
Groenonderhoud en onderhoud in het algemeen	Onderhoud van het veld na realisatie zoals het maaien van het gras en zo nodig wieden van onkruid. Het inspecteren en toezicht houden op het park. En meer....

Nadat de SDE beschikking voor de bouw van het park is toegekend en de bouwvoorbereidingen van start gaan, wordt in een vroegtijdig stadium een plan gemaakt voor het werven en scholen van geïnteresseerde werkzoekenden. Dit gebeurt in samenwerking met in de gemeente Ooststellingwerf actief zijnde en/of re-integratie en/of verloningsbedrijven. Het kan gaan om herintreders, maar ook om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De noodzakelijke opleiding en scholing zal worden aangeboden in samenwerking met het ROC. Voor eventuele praktijkbegeleiding en vaardigheidstrainingen (bijvoorbeeld VCA, communicatie, etc.) wordt samengewerkt met, de in de provincie Groningen gevestigde instelling, LeerBouwen. Deze organisatie beschikt over ruime mate van ervaring in het trainen en begeleiden van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, al dan niet op de arbeidsplek.

Een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door (onder)aannemers. Wij hebben ook daarin een sterke voorkeur om de werkzaamheden uit te laten voeren door regionale bedrijven. Globaal genomen gaat het om de volgende activiteiten en werkzaamheden:

Grondverzet	Verzorgen zo nodig de egalisatie van het terrein voorafgaand aan de bouw en na de bouw van het park. De aanleg van kabels en het zo mogelijk graven van watergangen.
Civiel technisch domein	Inmeten en uitzetten infrastructuur en onderconstructie zonnepark. Daarnaast zo nodig uitmeten ander civiel technische werkzaamheden zoals graven tochtsloot.
Toeleveranciers	Toelevering van materialen en/of componenten (biocomposiet) welke voldoen aan de vereiste (gecertificeerde) eisen.
Montagebedrijven	Bouw onderconstructie en aanbrengen zonnepanelen, installeren omvormers.
Installatiebedrijven	Aansluiten omvormers, aansluiten omvormers op trafokasten en aansluiten trafo's op middenspanningsnet.
Groenonderhoud en overig onderhoud	Onderhoud van het veld na realisatie zoals het maaien van het gras en zo nodig wieden van onkruid. De reguliere inspectie van het park en het onderhoud in het algemeen.
Beveiliging zonneakker	Leveren en/of exploiteren van beveiligingszuilen en/of camera's teneinde het park te beschermen tegen ongewenste gasten, vandalisme en andere onbevoegden.

Om samen succesvol te kunnen is van belang dat:

- Het aantal bedrijven dat participeert en de mate van participatie wordt bepaald door de expertise die zij meebrengen in de specifieke werkzaamheden. Zo zal het voor een civiel technisch bedrijf veel eenvoudiger zijn om bij te dragen dan een installatiebedrijf. De techniek is dermate specialistisch dat ervaring een must is;
- We op basis van een duidelijke werkomschrijving en demarcatie inzicht geven in wat we van elke partner verwachten;
- Dat die samenwerking competitief dient te zijn in termen van toegevoegde waarde en prijsniveau;
- Bedrijven een pré hebben indien zij meedenken in het vervolmaken van de samenwerking, ideeën toevoegen die de samenwerking vereenvoudigen;
- Bedrijven waarvan de kernwaarden aansluiten bij die van GroenLeven te weten: kwaliteit, vernieuwend, innovatief, samenwerken, eigenaarschap en plezier.

Waar mogelijk maken wij met onze onderaannemers afspraken omtrent het inzetten van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.